

Äldre personer med kognitiv nedsättning som teknikanvändare – vad säger forskningen?

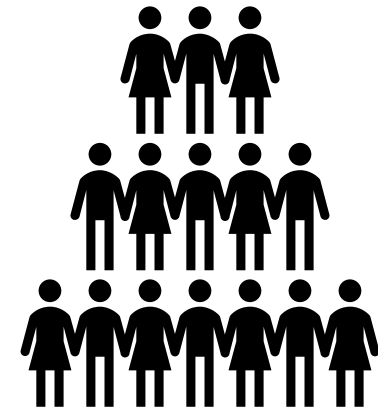

Elin Jakobsson

Leg. Arbetsterapeut, Doktorand
Forskargruppen CACTUS
Sektionen för arbetsterapi
Karolinska Institutet

Äldre personer med kognitiv nedsättning

- Personer 55 år och äldre
- Kognitiv nedsättning av olika ursprung till följd av t.ex.:
 - Stroke
 - Demens
 - Mild kognitiv nedsättning (MCI)
 - Subjektivt upplevd minnesnedsättning
- Kognitiv nedsättning, t.ex.:
 - Minnesnedsättning
 - Nedsatt orienteringsförmåga

CACTUS

Cognitive Accessibility and Technology Use when ageing in home and Society

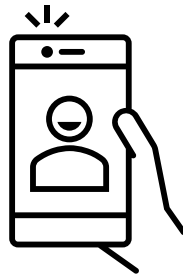
Att leva och åldras med kognitiv nedsättning
i dagens teknologiska landskap
i hem och offentliga miljöer

Vardagsteknik – föremål och tjänster

Tekniken påverkar våra vardagsaktiviteter

Vardagsteknik

T.ex.:

- **Hushåll**

- Spis
- Väckarklocka

- **Information- och kommunikation**

- Fast telefon
- Mobiltelefon: SMS

- **Resa**

- Buss
- Självincheckning på flygplats

- **Tillgänglighet**

- Hiss
- Portkod

Informations- och kommunikationsteknik

Fast telefon

Mobiltelefon

Smart telefon

Dator

Surfplatta

Informations- och kommunikationsteknik

Teknik

Fast telefon

Mobil telefon

Smart telefon

Dator

Surfplatta

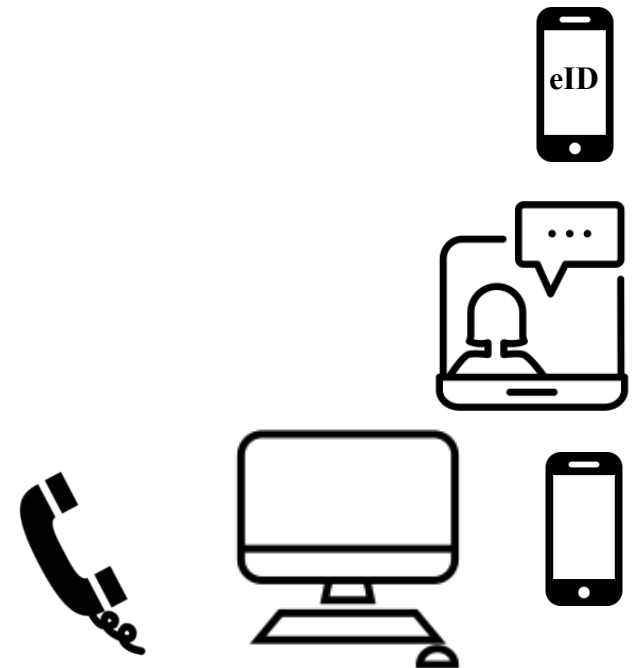

Tjänster/service för eHälsa

- Tidsbokning/avbokning
- Lämna meddelande
- Telefonrådgivning
- 1177 Vårdguiden
- Vårdguidens e-tjänster
- Onlinebesök
- SMS-avisering/påminnelse
- Söka information
- Förnya recept

eHälsa

Den informations- och kommunikationsteknik som används i kontakt med hälso- och sjukvården

Användning av eHälsa

- Som medborgare förväntas vi ta en mer aktiv roll i att själva hantera det som rör vår hälsa
- Innovativa strategier är viktiga!

Vision e-hälsa 2025

– gemensamma utgångspunkter
för digitalisering i socialtjänst och
hälso- och sjukvård

“År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet”

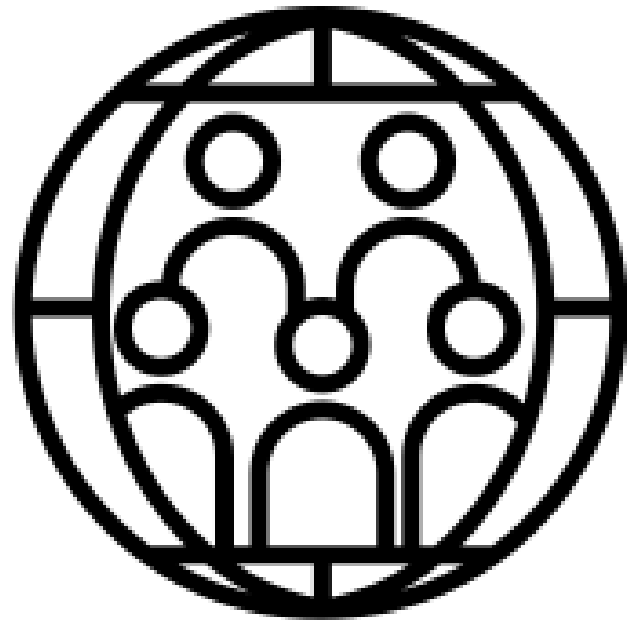
Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner, 2016

Teknikanvändning bland äldre personer

- **Äldre personer** upplever mer svårigheter med teknikanvändning än yngre åldersgrupper
- **Äldre personer med kognitiv nedsättning** upplever mer svårigheter med teknikanvändning än äldre personer utan kognitiv nedsättning
- **Äldre personer använder många olika tekniska föremål** – men de kan uppleva större utmaningar
- **Tillgång till teknik** är inte detsamma som att använda tekniken med kompetens

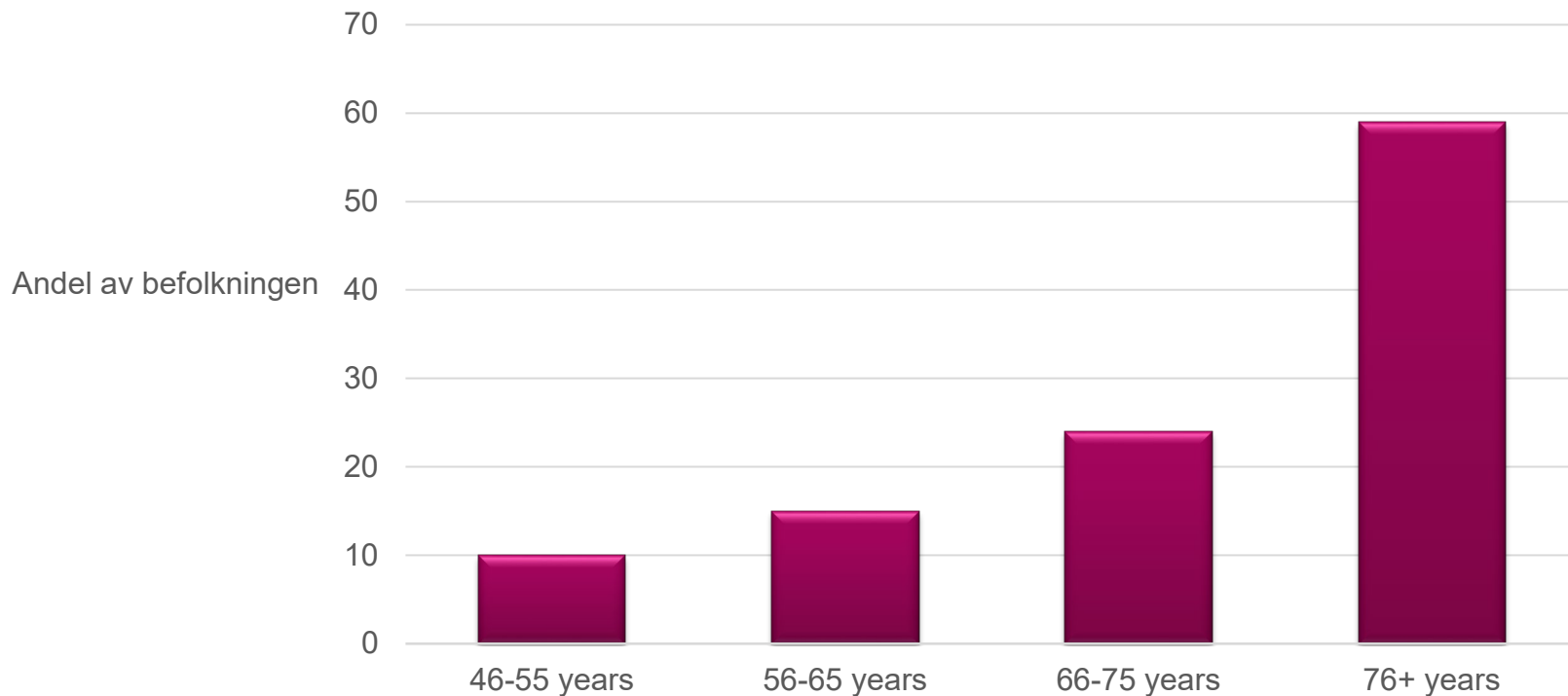
- Med stigande ålder finns det en ökad risk att få kognitiv nedsättning
- Ökad behov av hälso- och sjukvård
- Påverkad delaktighet och självständighet i det dagliga livet

Användning av eHälsa bland äldre personer

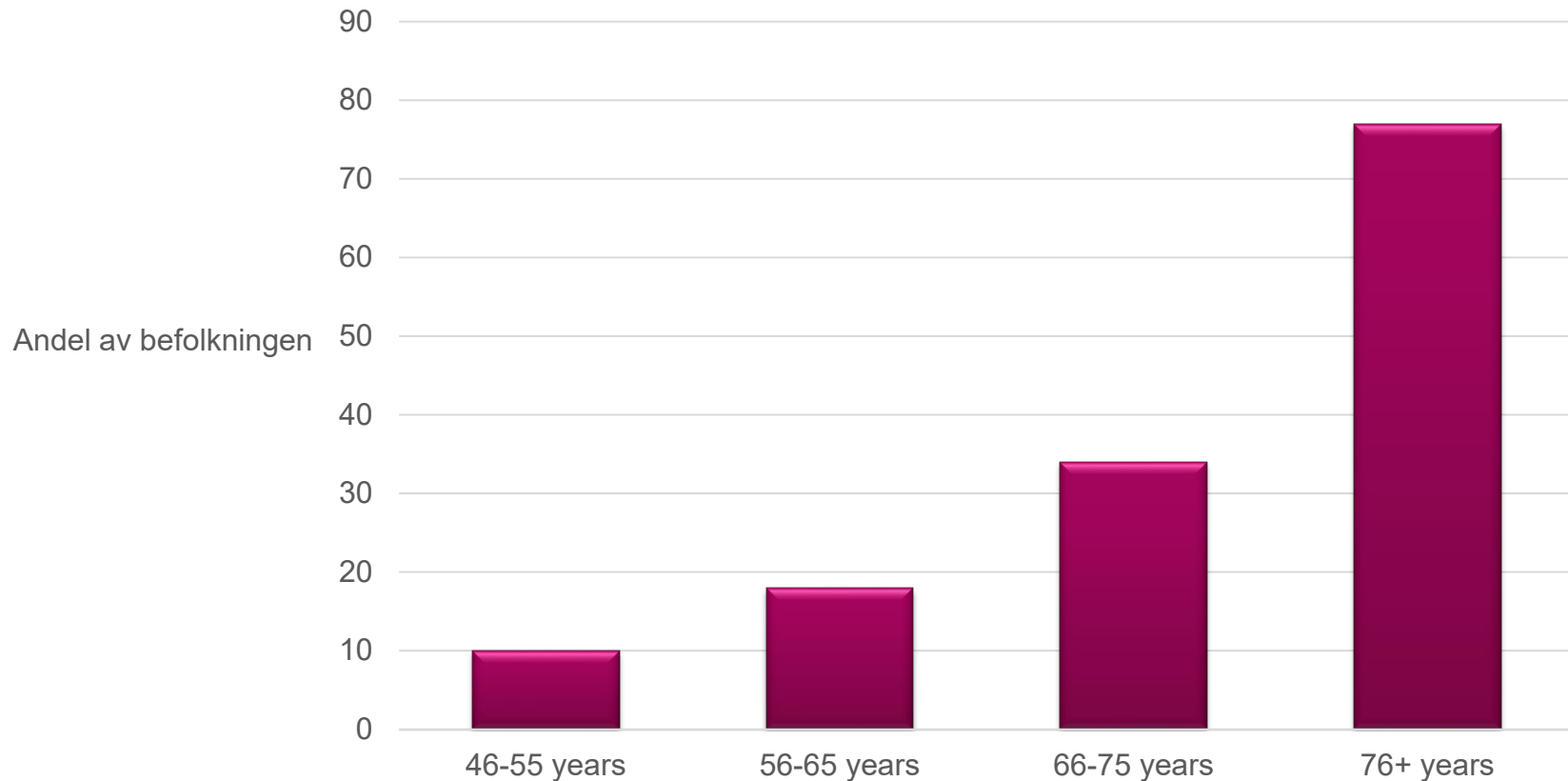
- Äldre personer med kognitiv nedsättning upplever större begränsningar i att t.ex. hitta hälsorelaterad information
- Användbar eHälsa-design – i överensstämmelse med patienternas behov
- Behov av att öka medvetenheten kring eHälsa och dess fördelar

Procentsats av de personer som aldrig använder internet för att leta efter hälso- och medicinsk information

(Från: 'Svenskarna och internet')

Procentsats av de personer som aldrig använder e-legitimation

Från: 'Svenskarna och internet'

Digitalt utanförskap – Den digitala klyftan

Den digitala klyftan delar samhället

Digital delaktighet lönar sig

Portad från samtiden?

Är du på rätt sida klyftan?

Samhällsservicen försämras för dem som saknar dator

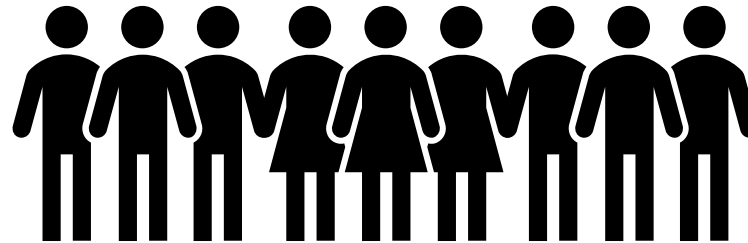
Studie: Vilka erfarenheter har äldre personer med kognitiv nedsättning av att använda eHälsa?

Rekryterade från primärvården

Kognitiv nedsättning till följd av t.ex.

- stroke
- demens
- mild kognitiv nedsättning

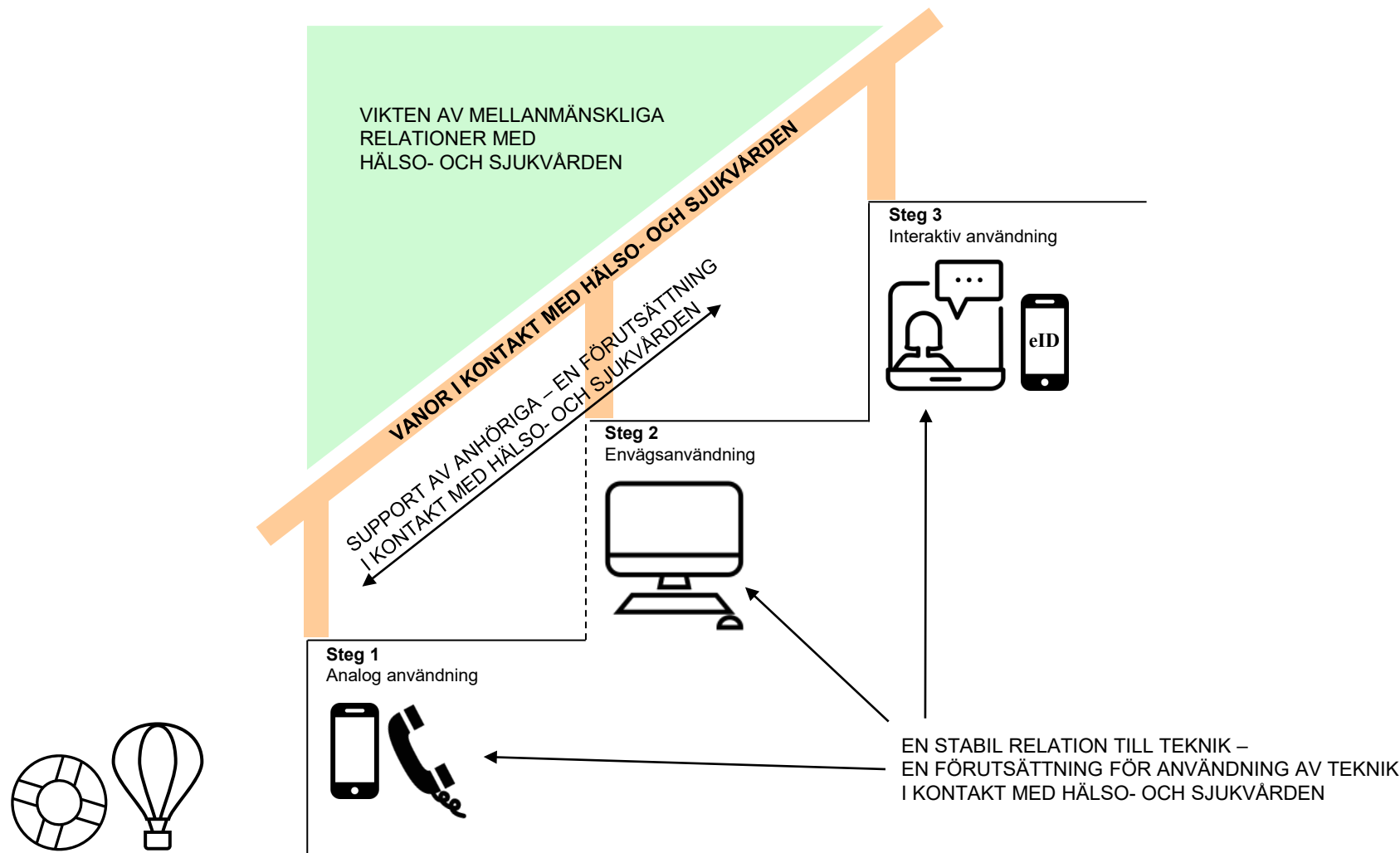
Individuella intervjuer

65 – 84 år

9 deltagare
3 kvinnor & 6 män

"eHälsa-trappan stöds av vanor"

Slutsatser av studien

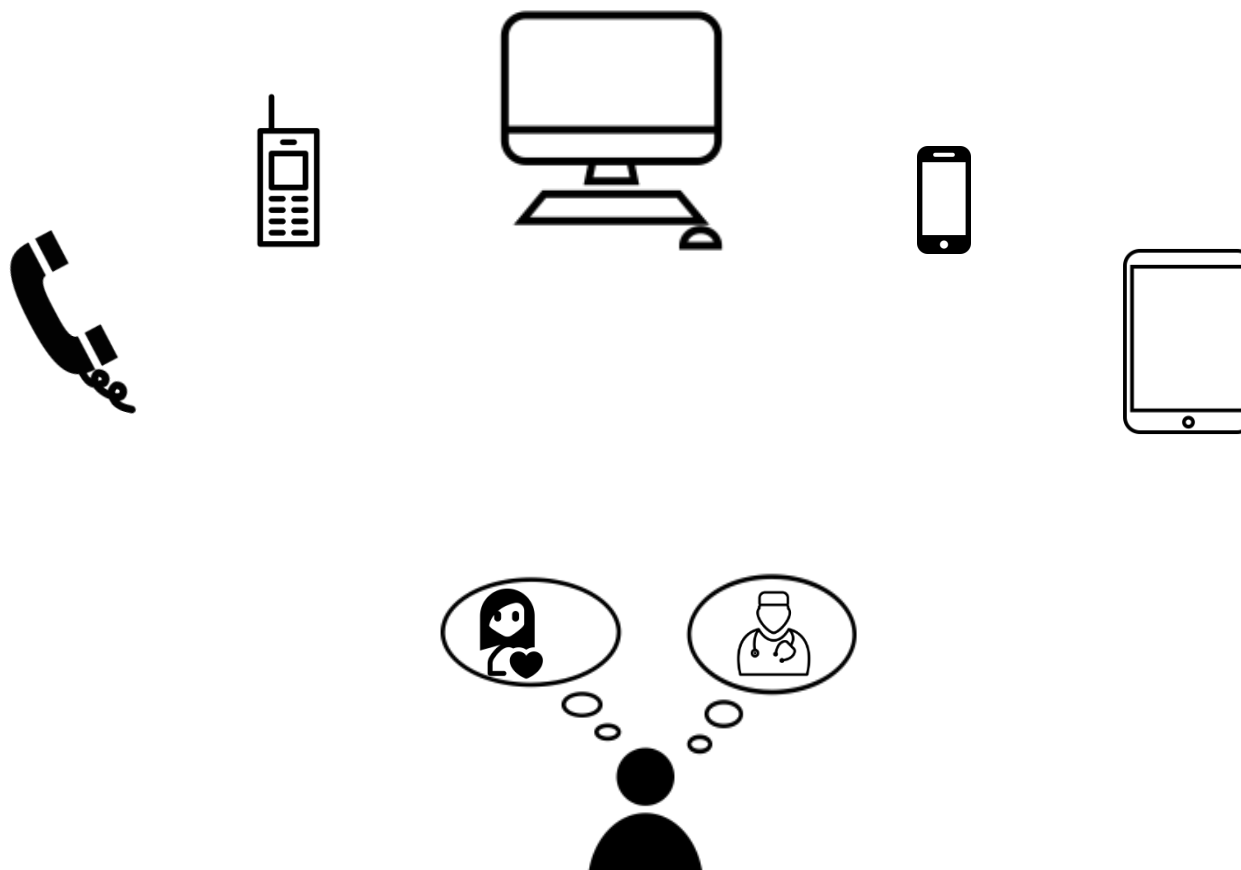
- ✓ Deltagarna föredrog välkända och mindre komplexa tekniker i kontakt med hälso- och sjukvården
- ✓ Det är nödvändigt att hälso- och sjukvården erbjuder olika möjligheter för patienter att kontakta dem – både genom internet och personlig telefonservice.

Studie: Är det någon skillnad att använda samma teknik men för olika syften/ändamål?

T.ex. är det lika lätt/svårt att använda sin telefon för att ringa en anhörig som att ringa till vården?

Jämförbara tekniker

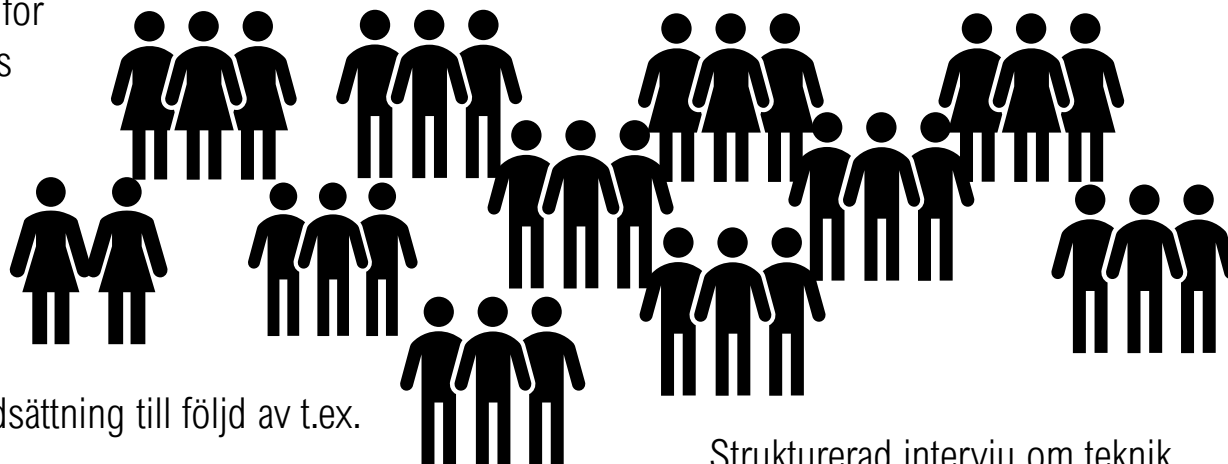

Studie: Är det någon skillnad att använda samma teknik men för olika syften/ändamål?

Rekryterade från primärvården
& från träffpunkt/café för
personer med demens

32 deltagare
11 kvinnor & 21 män

69 – 85 år

Kognitiv nedsättning till följd av t.ex.

- stroke
- demens
- mild kognitiv nedsättning

Strukturerad intervju om teknik

- Generell användning
- eHälsa-användning

Datainsamling

Generell användning

- *"När du använder din smartphone för att ringa, hur tycker du att det fungerar?"*

eHälsa användning

- *"När du använder din smartphone för att ringa din vårdgivare/kontakta hälso- och sjukvården, hur tycker du att det fungerar?"*

Vi undersökte:

- **Teknikens relevans**

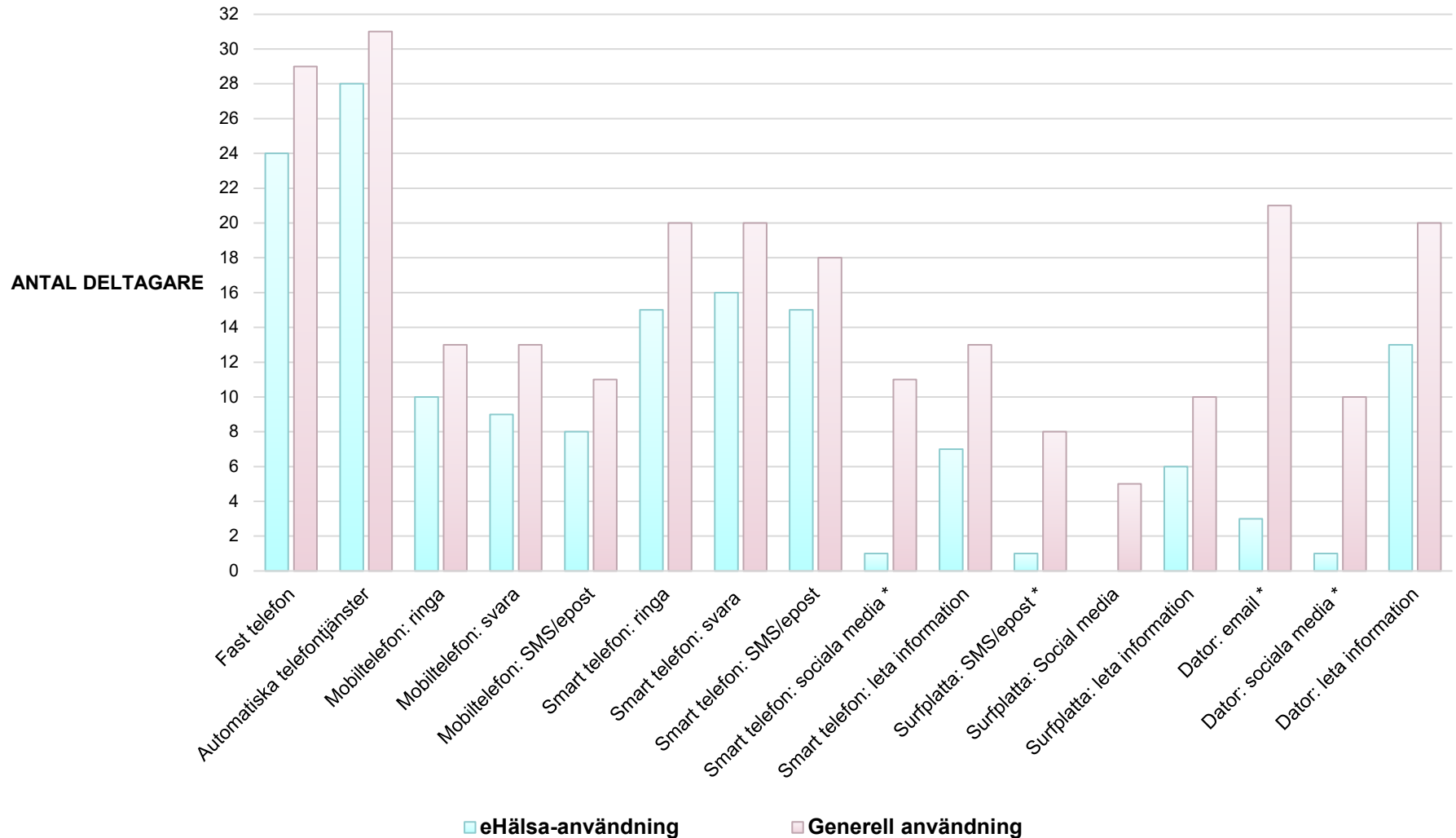
→ *Använder du en
smartphone?*

Om ja:

- **Teknikens svårighetsgrad**

→ *Hur fungerar det för dig när
du ska använda din
smartphone för att ringa?*

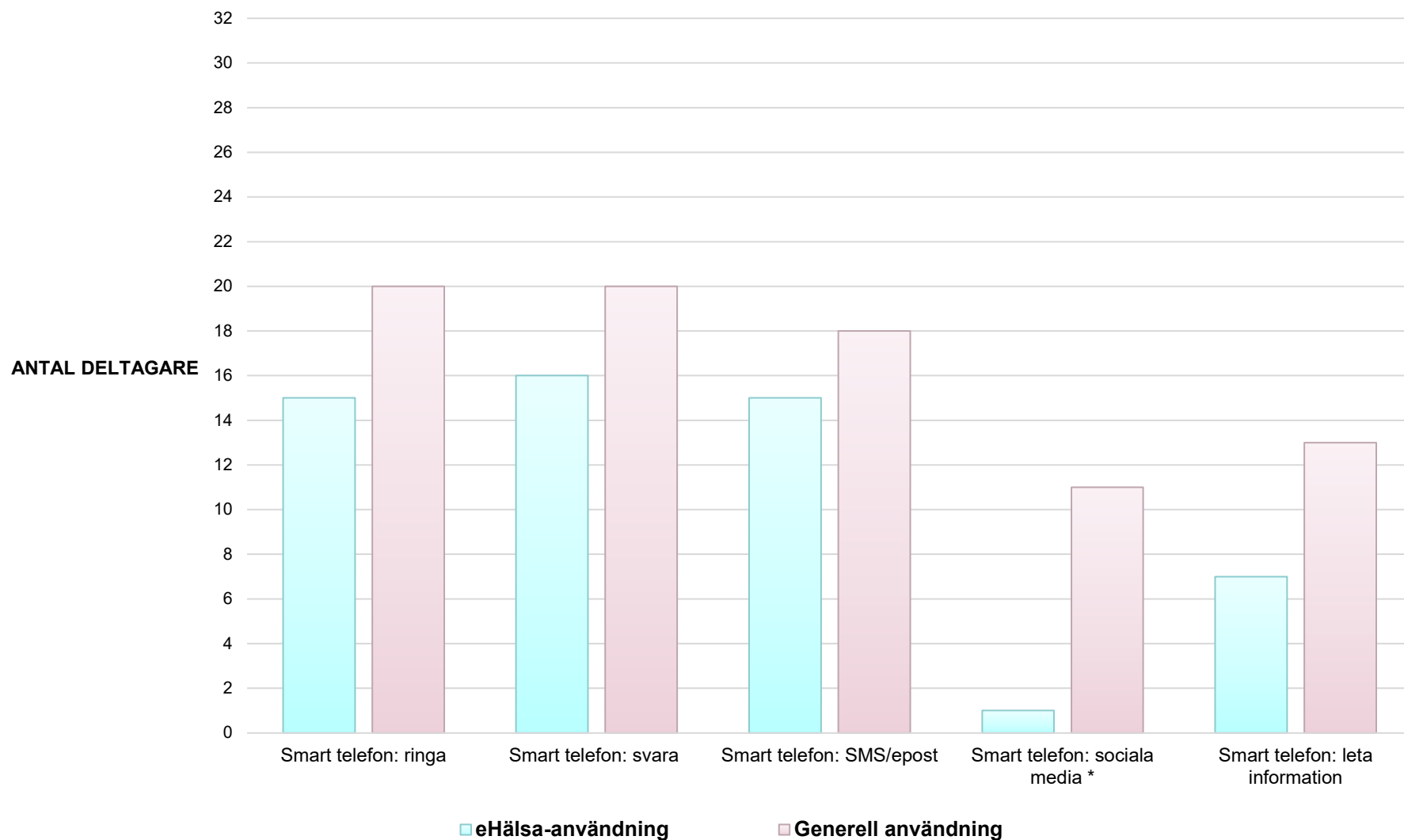
Är tekniken relevant?

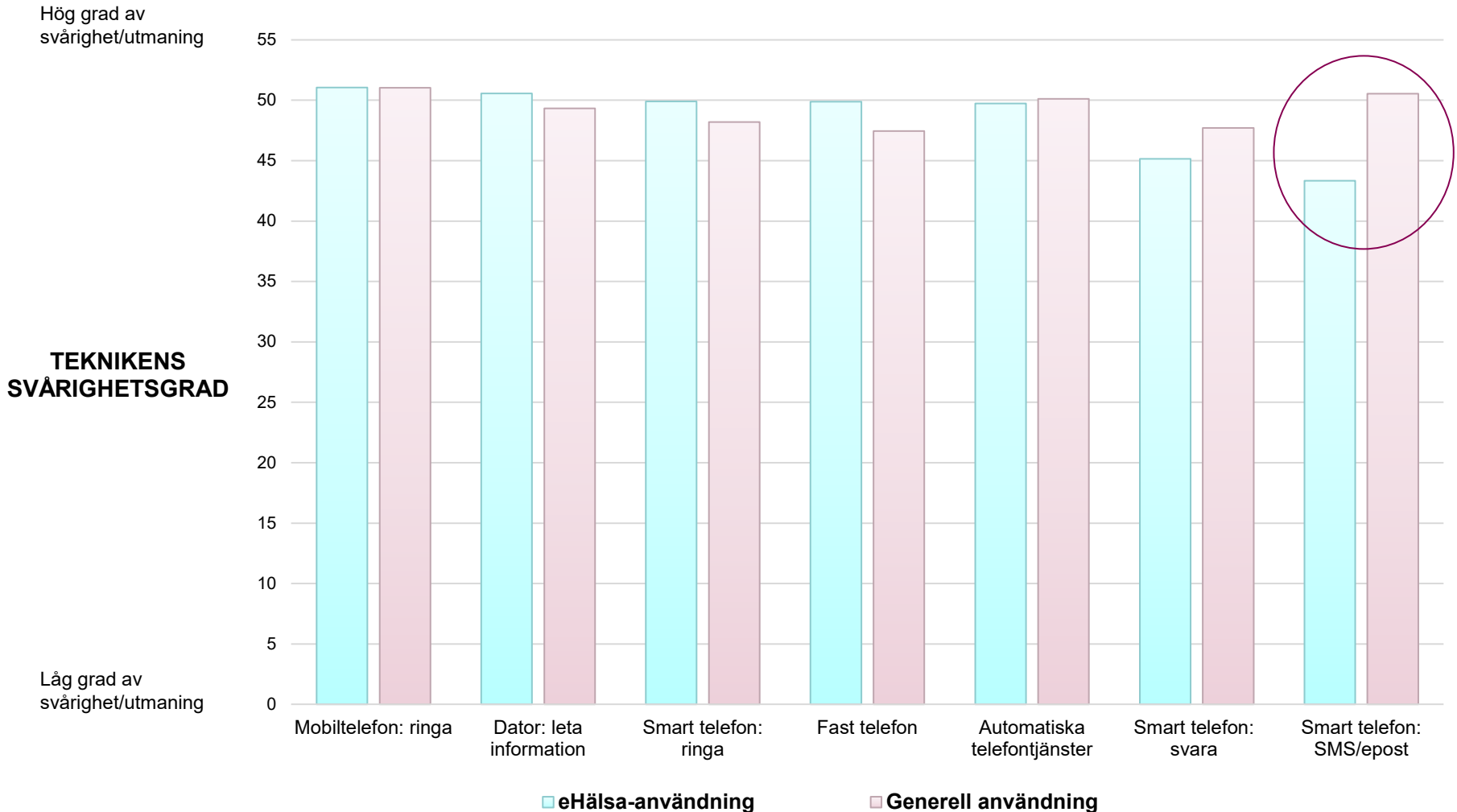
Relevans:

Karolinska
Institutet

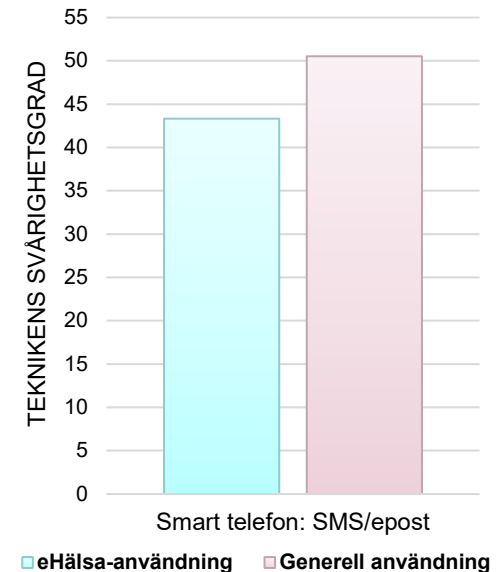
Hur svår/utmanande är tekniken att använda?

Varför är det svårare med SMS/epost rent generellt än i kontakt med vården?

eHälsa: "Att ta emot SMS-påminnelse är lätt"

Generell användning: "Att skriva SMS är svårt"

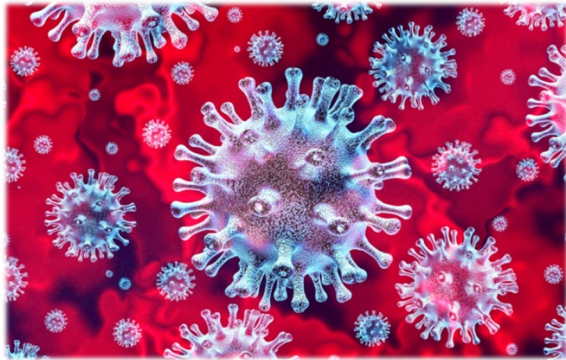
Slutsatser av studien

- ✓ Teknik för eHälsa är inte lika relevant som för generell användning
- ✓ Syftet med att använda tekniken påverkar hur relevant man tycker att den är
- ✓ När en teknik är relevant för eHälsa är det liten/ingen skillnad i svårighetsgraden i jämförelse med samma teknik men för generell användning

Avslutande tankar

- ✓ Många personer upplever svårigheter med teknikanvändning
- ✓ eHälsa har stor potential – men digitalisering kommer med stora utmaningar
- ✓ Vårdgivare måste vara medvetna om de hinder som digitalisering medför
- ✓ Hälso- och sjukvården behöver erbjuda olika kontaktsätt
- ✓ eHälsa och andra samhällstjänster behöver utformas för att passa äldre personer med kognitiv nedsättning
- ✓ Äldre personer med kognitiv nedsättning riskerar att bli uteslutna om de inte kan delta i det digitala samhället

Den pågående pandemin...

Besöksrestriktioner...

Att hänvisas till digitala lösningar...

Hur påverkas personers kontakter med hälso- och sjukvården?

A decorative border of autumn leaves in shades of yellow, orange, and red, scattered around the text.

Tack för uppmärksamheten!

elin.jakobsson@ki.se